

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van <naam klager>, verder te noemen klager, namens <naam cliënt>, verder te noemen cliënt, die verblijft bij ZZG zorggroep <naam locatie>, verder te noemen de zorgaanbieder.

DE PROCEDURE

Met een brief van 28 maart 2026 heeft klager een klacht ingediend over het niet verlenen van verlof aan cliënt e.a. zoals omschreven in de klachtbrief.

De zorgaanbieder heeft met het doorzenden van de klacht tevens een brief gestuurd waarin is vermeld dat cliënt inderdaad is opgenomen op de woonzorglocatie <naam> met een Wlz VV5 indicatie bij dementie met een gemengde oorsprong. Voor de cliënt is in een spoed procedure een curatorschap uitgesproken, later omgezet naar bewindvoering en mentorschap. Cliënt verblijft op de afdeling op basis van een RM in opvolging van een IBS. De huidige RM is op 25 maart 2026 met twee jaar verlengd.

De zorgaanbieder is van mening dat klager niet kan optreden als wettelijk vertegenwoordiger van cliënt en niet namens haar kan klagen. Immers cliënt zou wilsonbekwaam ter zake zijn en de door de rechter benoemde mentor zou niet achter de klacht staan.

De voorzitter heeft allereerst een onderbouwing gevraagd van de zorgaanbieder van de wilsonbekwaamheid. Aan klager is de mogelijkheid geboden schriftelijk op het standpunt van de zorgaanbieder te reageren. Ook de mentor is om zijn standpunt gevraagd.

De commissie zal allereerst beslissen over de bevoegdheid van de commissie en de ontvankelijkheid van klager in zijn klacht.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De aan de cliënt verleende zorg valt zonder enige discussie onder de reikwijdte van de Wzd. Het niet verlenen van verlof is een beslissing waarover op grond van artikel 55 lid 1 sub f kan worden geklaagd. De commissie is dus bevoegd over deze klacht te oordelen.

Een klacht kan op grond van artikel 55 Wzd worden ingediend door de cliënt, zijn vertegenwoordiger of een nabestaande. In deze casus is de klacht niet ingediend door de benoemde wettelijk vertegenwoordiger. Dat betekent dat deze wettelijk vertegenwoordiger alsnog met de klacht dient in te stemmen of dat de klacht door de cliënt zelf moet worden ingediend. Ingevolgde jurisprudentie van de Hoge Raad, in het bijzonder ECLI:NL:2024:519, dient een cliënt om zelf te kunnen klagen of om iemand namens hem te kunnen laten klagen buiten de wettelijk vertegenwoordiger om, wilsonbekwaam ter zake te zijn. Is de cliënt dat niet, dan kan niemand anders klagen dan de benoemde wettelijk vertegenwoordiger.

Klager heeft een ondertekende onderhandse volmacht overgelegd. Die dateert van 20 januari 2026. Naar aard en strekking is deze volmacht afdoende. De zorgaanbieder heeft echter gemotiveerd aangegeven dat cliënt ten tijde van het ondertekenen van deze volmacht wilsonbekwaam ter zake was. De zorgaanbieder beroept zich op een wilsonbekwaamheidsbeoordeling gedateerd op 22 september 2025. Op verzoek is deze verklaring toegezonden naar de commissie.

Klager heeft een beschikking van de rechtbank Gelderland van 20 januari 2026 overgelegd. In deze beschikking heeft de kantonrechter uitgebreid gemotiveerd waarom een onafhankelijk bewindvoerder en mentor dient te worden benoemd en evenzo waarom er gegronde redenen zijn klager niet als zodanig te benoemen.

De mentor heeft een afschrift toegezonden van zijn e-mail van 24 april 2026 aan klager, waarin de mentor zich beroept op nietigheid van de door de cliënt verleende volmacht. De mentor acht cliënt wilsonbekwaam ter zake en stemt niet in met het indienen van de klacht en onderschrijft deze evenmin.

BEOORDELING

Uit de beoordeling wilsbekwaamheid van 22 september 2025 leidt de commissie het navolgende af. De beoordeling is gedaan door een onafhankelijke arts die geen verdere betrokkenheid met de begeleiding of verzorging van cliënt had en ook niet aan de zorgaanbieder verbonden was. De onafhankelijk arts heeft cliënt zelf onderzocht.

De onafhankelijk arts is van mening dat cliënt blijvend niet in staat wordt geacht haar persoonlijke (financiële) zaken en belangen naar behoren te behartigen. Er is sprake van matig ernstige tot ernstige cognitieve stoornissen over de gehele lijn waardoor het niet mogelijk is een coherent gesprek met cliënt te voeren. De oriëntatie van cliënt in persoon is ongestoord, de oriëntatie in tijd is ernstig en in plaats matig ernstig gestoord. Het kortetermijngeheugen is ernstig gestoord. Het is niet mogelijk met cliënt een adequaat gesprek te voeren over haar gezondheidssituatie. Zij heeft geen ziekte-inzicht en kan haar gezondheidsproblemen niet verwoorden. De cliënt lijdt sinds 2022 aan een psychogeriatrische aandoening en die is inmiddels gevorderd. Gelet op genoemde stoornissen en beperkingen die naar verwachting progressief van aard zijn, en haar niet consistente en niet persistente uitlatingen, is betrokkene blijvend niet wilsbekwaam.

Uit de door klager overgelegde beschikking van de kantonrechter volgt dat deze van oordeel is dat cliënt als gevolg van haar geestelijke of lichamelijke toestand tijdelijk of duurzaam niet in staat is haar vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke belangen volledig waar te nemen. Daarom stelt de kantonrechter bewindvoering en mentorschap in.

Bovendien overweegt de kantonrechter dat cliënt tijdens de zitting heeft aangegeven dat zij een ambivalente relatie heeft met haar partner tegen wie zij beschermd moet worden. Partner doet grote aankopen van haar vermogen en zij is daar niet tegen opgewassen, aldus de kantonrechter. Terugkeer naar haar eigen woning is niet mogelijk en cliënt vindt het fijn op de plek waar ze thans woont. Dit alles staat haaks op de inhoud van het klaagschrift. De kantonrechter voegt er nog aan toe dat er gegronde redenen zijn die zich verzetten tegen benoeming van klager tot bewindvoerder en/of mentor. De kantonrechter onderbouwt dit met de wijze van optreden door klager bij en tegen de zorgaanbieder en het door klager gevoerde financiële beleid.

Naar de mening van de commissie volgt uit deze documenten dat cliënt niet als wilsbekwaam ter zake kan worden beschouwd om een klacht in te dienen. Hoewel de lat voor dit oordeel hoog ligt in het kader van de rechtsbescherming van cliënten, zijn er in dit specifieke geval voldoende argumenten om te oordelen dat de lat niet wordt gehaald. Dat baseert de commissie niet enkel op het standpunt van de onafhankelijk arts maar vooral op diens onderbouwing van zijn oordeel. Bovendien hecht de commissie waarde aan het oordeel van de kantonrechter die alle partijen gesproken heeft en uitgebreid gemotiveerd heeft waarom een onafhankelijke bewindvoerder en mentor diende te worden benoemd. Daarnaast is van belang dat de kantonrechter uitgebreid heeft gemotiveerd waarom klager daar niet voor kan worden benoemd. Vooral de woorden in de beschikking dat cliënt tegen klager moet worden beschermd wegen zwaar.

Conclusie is dan ook dat de cliënt wilsonbekwaam ter zake is om een klacht bij de klachtencommissie in te dienen. Nu zij als wilsonbekwaam ter zake moet worden beschouwd kan zij geen ander machtigen en hoeft de commissie de geldigheid van de volmacht niet te beoordelen. Zou de commissie dat wel dienen te doen dan kan het oordeel niet anders zijn dan dat cliënt niet wilsbekwaam was deze volmacht te ondertekenen en dat daarom geen rechtsgevolg aan deze volmacht toekomt. Op grond van artikel 1:457 BW is deze volmacht als zijnde een rechtshandeling vernietigbaar.

Nu de mentor als benoemde wettelijk vertegenwoordiger niet instemt met de klacht en er niet achter staat dat klager namens cliënt een klacht heeft ingediend, is er niet namens een persoon geklaagd zoals vereist in artikel 55 Wzd. Klager is derhalve niet ontvankelijk in zijn klacht.

BEOORDELING

De voorzitter zal de klacht om vorenstaande redenen niet ontvankelijk verklaren.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 16 april 2026 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg,

mr. C.W.M.Verberne
Voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren